

# Kærligheden kan hæmme sexlivet

*Af Jens Kerte*

**Politikens netavis lørdag 6. jan 2001**

Parforholdet har ikke ladet sig udrydde, konstaterer sexologen Preben Hertoft, selv om mange oplever en spænding ved at være 'uarterige' og gøre de rigtig 'frække' ting med de løse forbindelser.

**20 spørgsmål om sexologi til sexologen Preben Hertoft.**

## Kærligheden kan hæmme sexlivet

Parforholdet har ikke ladet sig udrydde, konstaterer sexologen Preben Hertoft, selv om mange oplever en spænding ved at være 'uarterige' og gøre de rigtig 'frække' ting med de løse forbindelser.

1. *Hvorfor er vi mon egentlig to køn, når naturen dog også byder på formering via knopskydning?*

»I tidernes morgen var vi faktisk også kun et enkelt væsen, men med to sæt forskellige kønsorganer. I hvert fald ifølge den græske mytologi som beskrevet af Platon, der fortæller, at denne skabning endte med at blive kløvet igennem fra top til tå, fordi den blev for overmodig. Det er derfor, man i kærligheden altid er på jagt efter den eneste ene. Man søger tilbage til sin bedre halvdel. Alt det kommer jeg for øvrigt ind på i min bog 'Den rebelske fugl', hvis du vil vide mere om den historie«.

»Rent biologisk drejer de to køn sig nok om at variere arveanlæggene, så både menneske-, dyre- og planteriget ikke bliver alt for ensformigt. Det er en måde at udrydde fejltagelser på, hvis generne bliver for dårlige. Så rent overlevelsesmæssigt er det hensigtsmæssigt for alle arter, at modsætninger i enhver forstand mødes og nyt og bedre liv opstår«.

2. *Hvad er ideen med, at kvinder er i løbetid året rundt, når det hos alle andre hunkønsvæsener inden for dyreriget er begrænset til kortere perioder mellem to drægtighedsperioder?*

»Det ved jeg ikke, om jeg kan svare på. Men mon det ikke er sådan, at en af forskellene mellem os og dyrene er, at vi mennesker ikke udelukkende er en biologisk størrelse. Vi har en psykisk overbygning, der også drejer sig om bevidsthed og nydelse«.

»Du kunne lige så godt spørge, hvorfor dyrene ikke ved, at de skal dø, eller hvorfor vi er seksuelle hele livet«.

3. *Jamen, det gør jeg så.*

»Ha, ha. Det med dyrene har jeg ingen anelse om, men den menneskelige lyst

til sex er jo ikke bare forplantning. Sex er også en lynafleder. Hvis det seksuelle fungerer godt i et parforhold, så lægger det en dæmper på hverdagens problemer. Det har en beroligende funktion. Yngelplejen hos os er jo længere end blandt andre dyr, så det er vel også godt at undgå for mange aggressioner under afkommets opvækst«.

*4. Er det en god eller en dårlig idé med sex lige før en eller anden stor sportspræstation, hvor man såvel fysisk som psykisk skal være helt oppe på dupperne?*

»For 100 år siden lod spørgsmålet sig enkelt besvare. Dengang mente man, at sædtabet direkte førte til krafttab. Manden mistede sin styrke ved ejakulation. Men det havde at gøre med tidens generelle seksualangst, som vi bl.a. ser den hos den norske maler Edvard Munch, der opfattede kvinden som en vampyr, som under samlejet tapper manden for væsker og svækker ham. På samme måde som Samson mistede sin kraft, da Dalila klippede manken af ham«.

»Tiden omkring 1900-tallet bød samtidig på nogle driftsteorier om, at manden ikke var til at styre på ti tønder land, hvis han ikke fik sin sextrang tilfredsstillet. Kedlen ville eksplodere, hvilket jo er udmærket, hvis han skal ud i en boksekamp«.

»Det modsatte synspunkt er, at først tilfredsstiller manden sin kvinde og vokser i selvværd, hvorefter han går ud og banker fjenden. Så vi kan vel kun sige, at også det seksuelle styres i et eller andet omfang både af ideologier og vores personlige stillingtagen. Det gælder også i sport. Men vi har det med at opfatte vores forestillinger, som var de biologisk bestemte«.

*5. Hvorfor er alle hanner inden for alle arter tilsyneladende altid opsat på parring?*

»Nogle siger, der drejer sig om at få spredt sine gener så mange steder som muligt for at være nogenlunde sikker på at manifestere sig i slægtens videreførelse. Mænd kan jo ikke på samme måde som kvinder automatisk være sikre på deres andel i en graviditet og fødsel«.

»Andre har en idé om, at når det er hannerne, der skal kæmpe om hunnerne, så er det bare med at tage, hvad der byder sig til, mens andre igen lægger vægt på direkte spermkonkurrencer. Det vil sige, at handyr eller mænd prøver at udrydde konkurrenternes sædceller med sine egne, hvis en hun eller en kvinde har haft samleje med andre partnere kort tid inden. Det drejer sig om, at den stærkeste sæd vinder«.

*6. Hvad er homoseksualitet? Er det noget biologisk, kulturelt eller hvordan?*

»Vi ved det faktisk ikke. Men vi ved, at der ikke er biologiske forskelle mellem homoseksuelle og heteroseksuelle. Dog viser nogle få undersøgelser, at enkelte hjernekerne er lidt anderledes indrettet hos nogle få homoseksuelle end hos resten af befolkningen. Men hvor meget vægt man skal tillægge det, er uvist. Der er også nogle, som mener, at der kan være tale om et såkaldt bøssegen. Det er der dog ikke ført bevis for, hvilket også gælder

teorier om, at det skulle have noget at gøre med hormonerne, eller hvilket nummer man har i søskendeflokken. Disse teorier har jeg selv og andre beskrevet i bogen 'Hjernen & seksualitet', der vakte stor vrede i homoverdenen og bl.a. blev beskyldt for at placere bøsser og lesbiske i en outsiderposition«.

»Siden ordet 'homoseksualitet' blev opfundet i 1860'erne, har vi konstrueret vidtløftige forklaringer på fænomenet, skønt det vel bare er en måde blandt så mange andre at udleve sin seksualitet på mere eller mindre konsekvent. Men der var tale om en indflydelse fra en biologisk forklaringstrang fra franskmænd Louis Pasteur, som dengang for over 100 år siden forskede i bakterier og gjorde store og vigtige opdagelser om deres forbindelse med forskellige sygdomme«.

»Det førte med sig, at man også begyndte at atomisere seksuallivet og lavede skel. Man så på og indkredsede begrebet homoseksualitet som en sygdom, samtidig med at det også var kriminaliseret«.

»Men seksualitet er, hvad man gør det til, og nu har tiderne ændret sig, så vi nu om dage nærmest kan skifte seksuel observans, som vi har lyst. Tidligere afgrænsede man sig i bundne kønsroller, nu åbner vi os og er blevet mere frie. I min ungdom var det en overtrædelse af politivedtægten, hvis mænd gik i kvindetøj offentligt«.

*7. Nogle mener, det bliver mere og mere populært eller udbredt at være biseksuel. Hvad siger du til det?*

»Jeg tror ikke, vi alle flyder rundt i et multiseksuelt univers, hvor det ene kan være lige så godt som det andet. De fleste af os ved, hvad vi bedst kan lide. Men nu tør vi gå mere på opdagelse i vores egen seksualitet uden at være bange for de etiketter, der tidligere skabte afstande i stedet for forståelse. Det seksuelle er imidlertid også en kamæleon, som tager udseende efter omgivelserne. Så når vi er inde i en åben tidsalder som nu, undrer det mig ikke, hvis der er gået lidt mode i det med det biseksuelle«.

»Tidligere blev betegnelsen biseksualitet ofte bare brugt som en eufemisme af folk, der ikke turde eller ville vedkende sig deres homoseksualitet«.

*8. Findes der helt aseksuelle mennesker?*

»Sandsynligvis. Der findes alt inden for det seksuelle spektrum. Videnskabsfolk, kunstnere og andre kan være så optaget af deres arbejde, at de i længere perioder overhovedet ikke beskæftiger sig med sex. Men det er nu nok bare en form for sublimering. Desuden vælger nogle helt bevidst at leve i cølibat af religiøse eller spirituelle grunde og andre måske af kønsforskrækkelse, men i dag er det nærmest et tabu at være aseksuel. Tove Ditlevsen provokerede bevidst borgerskabet ved at udnævne sig selv til formand for 'Frigide kvinders klub'«.

*9. Hvor ofte fødes der hermafroditter, og hvordan er deres seksualitet?*

»I virkeligheden er vi alle en slags hermafroditter. Mænd har brystvorter, og

kvinder klitoris. Kvinderne er vel den originale model til mennesket, mens mænd er en modificeret variant. Faktisk fødes der meget få ægte hermafroditter med begge kønsanlæg udviklede, men der findes mange overgangsfænomener på grund af misdannede kønsorganer. Deres erotiske tilbøjeligheder er noget af en gråzone, men fælles for de fleste er, at de finder deres egen vej, selv om det undertiden kan være ret traumatisk«.

#### 10. *Hvordan ligger det med børns seksualitet?*

»Alle småbørn er meget optaget af deres kønsorganer, så der er ingen tvivl om, at de oplever en eller anden form for seksualitet, og de bliver ved med at røre og pille og tale om deres kønsdele indtil sådan ca. skolealderen. Men det vakte furor, da Freud i sin tid sagde, at også børn er nysgerrige omkring det seksuelle. Det giver dog ikke de voksne et alibi for at have sex med børn«.

»En del børn onanerer, inden de er kønsmodne og opnår alligevel en eller anden form for orgasme. På dronning Victorias tid var det almindeligt, at barnepigen kært tegnede børns kønsorganer for at lulle dem til ro og få dem til at sove, og selv i vor tid er man i nogle kulturer heller ikke så forskrækkede over at røre børns underliv som i vor del af verdenen. Men det sundeste er, at drenge og piger udvikler deres seksualitet sammen med jævnaldrende, selv om nogle undersøgelser siger, at børn ikke tager skade af seksuelle oplevelser med voksne. Men andre undersøgelser siger det stik modsatte«.

#### 11. *Er mennesket fundamentalt monogamt eller polygamt?*

»I dag ser det ud til, at de fleste går ind for seriel monogami, og der er sikkert mange ægtefolk, der er mere polygame, end de har lyst til at tænke på. En del holder sig sikkert også på måtten mere af frygt end af fryd, mens andre har ganske let ved at være monogame. Der er ikke noget entydigt, biologisk svar, men parforholdet har i hvert fald ikke været til at udrydde«.

»Nogle evner da også at udvikle det erotiske samvær og gøre det friere gennem årene, mens andre oplever en spænding ved at være 'uartige' og gøre de rigtig 'frække' ting med de løse forbindelser. Kærligheden kan faktisk hæmme seksualiteten, for det alt for hensynsfulde er ikke godt for det erotiske. Trofasthed er heller ikke særlig pirrende. Men som i mange af dine andre spørgsmål, gives der ingen klare svar. Det seksuelle er meget individuelt«.

#### 12. *Hvor ofte dyrker vi gennemsnitligt sex op gennem årene, og hvor længe varer et samleje almindeligvis?*

»Luther sagde, at to gange om ugen måtte være passende, og det er vel også nogenlunde sådan, det forholder sig for de 25-45-årige. De yngre gør det lidt hyppigere, de ældre lidt sjældnere. Men måske er frekvensen taget af de senere år på grund af de mange fristelser og gøremål for det moderne menneske. Lige pludselig har vi hverken tid, kræfter eller overskud til sex«.

»Den amerikanske Kinseyrapport regnede i 1950erne et normalsamleje ud til fem-seks minutter fra indføring af penis til sædafgang med ydergrænser fra under et minut til 30-40 minutter. Men samtidig er det meget almindeligt i

den slags spørgeskemaundersøgelser, at mænd overdriver deres seksuelle præstationer. Nogle mænd klager over manglende sædafgang efter både halve og hele timer, og andre tror, at sådanne mænd er særlig eftertragtede af kvinder, hvilket for det meste langt fra er tilfældet«.

»Men det kan da være en idé at trække tiden ud og gøre pauser under den erotiske nærkontakt for at forlænge nydelsen. Det er selvfølgelig altid et problem, hvis den ene af parterne er utilfreds med hyppigheden og/eller varigheden af samlejerne«.

*13. Nu om dage er de fleste seksuelle aktiviteter fra fetichisme og voyeurisme til anal- og urinsex alle køn imellem bredt accepteret som et fænomen inden for voksenverdenens seksuelle spektrum. Findes der slet ikke perversiteter mere?*

»I min sexologiske opslagsbog kommer jeg ind på, at ordet 'perversion' er uegnet til daglig brug på grund af dets nedvurderende undertoner. I stedet taler man nu om 'seksuelle afvigelser', som er en slags ritualer blandt personer med forskellige tvangsforestillinger for at opnå en form for angstreduktion. Ordet 'perversion' anvendes i dag meget upræcist, mens det oprindeligt blev brugt som en eksakt, psykiatrisk betegnelse«.

»I 1800-tallet blev diverse seksuelle afvigelser som f.eks. fetichisme betragtet som perversioner. Freud mente også, at f.eks. oralsex inden egentlig samleje er en perversitet. Nu anbefales det i sexvejledninger. I dag er det kun de mest ekstreme seksuelle handlinger som f.eks. seksualdrab og pyromani, der afviger så meget fra det generelt acceptable, at det kan betragtes som perversioner«.

»Bondedrengen, der har sex med en ko, er ikke nødvendigvis pervers. Det afgørende er, i hvilke sammenhænge og fantasier handlingen foregår og opfattes af den agerende person. Fordi noget er strafbart, behøver det ikke at være perverst, og det er langt fra sikkert, at den seksuelle afviger er umoralsk ud fra et subjektivt synspunkt«.

*14. Hvordan er det med de transseksuelle og deres seksualliv? Hvad oplever de?*

»Mange af dem siger, at de ikke får en pind ud af det i traditionel forstand med orgasme osv. Men der er ofte tale om en psykologisk tilfredsstillelse. Mænd, der har fået behandlinger med kvindelige hormoner og er blevet omopereret til kvinder, siger, at de kan opleve en slags aggressiv tilfredsstillelse ved at have samleje med en mand og på den måde udøve en form for erotisk taskenspillerkunst«.

»Kvinder, der er blevet til mænd, er tilfredse med, at de kan tilfredsstille kvinderne med deres kunstige lem eller på anden måde. »Det skylder jeg min partner«, siger de, og det styrker deres selvagtelse«.

*15. Begrebet satyriatis og nymfomani, hvordan defineres det nu om dage? Betragtes det stadig som en sygelig trang til sex i tide og utide hos respektive*

*visse mænd og kvinder? Eller er det bare noget, lidt mere aktivt, erotisk indstillede mænd og kvinder er blevet påduttet af omgivelserne?*

»Jeg hælder mest til det sidste, du nævner. For i mine mange år som sexolog har jeg ledt med lys og lygte efter ægte nymfomaner eller satyrer uden at finde nogen. En enkelt kvinde har talt om, at hun undertiden var nødt til at stige af bussen for at undgå, at hun i sin konstante seksuelle ophidselse skulle gå hen og gramse på en mandlig medpassager. Men hun var mere grænse-psykotisk end egentlig nymfoman. Betegnelsen er nok mest opfundet som et skældsord af nogle for at sætte andre på plads«.

*16. Kan man generelt tale om en forskel i styrken af kønsdriften hos mænd og kvinder?*

»Zeus og Hera fra den græske mytologi diskuterede engang det samme og måtte gå til den blinde seer Teiresias for at få svar. Han havde tidligere levet syv år som kvinde, og svaret var, at kvinderne er de mest erotiske. Kvinder oplever ni gange så megen nydelse som mænd. Det skal der nok være noget om, for kvinder kan som bekendt få flere orgasmer end mænd. Men både mænd og kvinder oplever alle mulige varianter, fysiske som psykiske og transcendentale, af seksuel tilfredsstillelse«.

»Sommetider svinder skillelinierne under et samleje, så man ikke kan skelne, hvad der er mand eller kvinde, for det receptive og det udfarende veksler og skifter i et væk. Man slipper ud af sin bundethed. Derfor er det erotiske mere omfattende end det seksuelle«.

*17. Hvorfor er nogle personer mere sexede end andre? Hvad er sexappeal komponeret af?*

»Undertiden har det noget med kemi at gøre i bogstavelig forstand. Vi tænder på hinandens duftsignaler, men desværre ved vi ikke så meget om lugtstimuli fra de artsbetingede dufthormoner, de såkaldte feromoner. Andre gange drejer det sig om nogle frække øjne eller en flot røv«.

*18. I dyreverdenen tager hannerne af anatomiske årsager oftest hunnerne bagfra. Hos mennesket er den almindeligste parringsstilling vel stadig forfra, ansigt til ansigt. Hvorfor egentlig?*

»Missionærstillingen signalerer intimitet og menneskelighed. Vi kan kysse og se hinanden i øjnene, og så er vi blødere på forsiden af kroppen. Men da vi for et par årtier tilbage genopdagede g-punktet bag forvæggen i kvindens skede, blev det særlig populært hos begge køn med samleje bagfra, for så blev det nemmere at stimulere dette punkt med mandens lem. At gøre det bagfra har også altid været lidt frækkere, for så behøver man netop ikke at kysse og være så følsom«.

*19. Pornoen har været frigivet i Danmark i mere end 30 år, og i dag kan alle se porno på tv. Hvilken indflydelse har det på vore erotiske aktiviteter?*

»Man blev selvfølgelig nødt til at frigive pornoen i takt med, at den almindelige oplysning og frisindet bredte sig. Men den porno, man viser på Kanal København om natten i weekenden, virker noget mekanisk og B&W-maskinagtig. Det tror jeg nu, ingen i sig selv tager skade af, for alle ved, at

det kun er film, og nogle bliver vel ophidsede og tilfredsstillende sig selv, mens de ser på, eller får nogle fif«.

20. *Hvad findes der af afrodisiaka foruden Viagra, som virkelig fungerer?*

»Ingen tvivl om, at Viagra er det bedste middel til mænd med organisk betingede rejsningsforstyrrelser. Spiritus kan også hjælpe nogen på vej, for så svinder hæmningerne. Men hvad angår næsehornspulver, hjortetak, knust ornepenis eller andre eksotiske sager, så er der højst tale om en placeboeffekt. I gamle dage sagde man, at det bedste afrodisiakum er at være godt udhvilet og give sig god tid, men den slags er jo svært i dag, hvor vi alle er så forjagede«.

(6. jan 2001 kl. 10:50)

## **Om artiklen**

**Skrevet af:**

Jens Kerte

**Debatten:**

**Din kommentar!**

## **Fakta**

**Blå bog**

### **SEXOLOGI.**

Professor Preben Hertoft, 72 år, med.eks. 1955, dr.med. 1968. Overlæge ved Rigshospitalets psykiatriske afdeling 1973-94, initiativtager til hospitalets sexologiske klinik og dets leder 1986-94, lektor i psykiatri og klinisk sexologi ved Københavns Universitet 1973-94, adjungeret professor i klinisk sexologi 1994.

Medlem af bl.a. Kommissionen til belysning af homoseksuelles situation i samfundet foruden en række danske og internationale psykiatriske og sexologiske selskaber.

Har bl.a. skrevet: 'Undersøgelser over unge mænds seksuelle adfærd, viden og holdninger', doktordisputats, 'Klinisk sexologi', 'Det er måske galskab - Om seksualreformbevægelsen i Danmark', 'Sexologisk opslagsbog', 'Køn krop og kærlighed', 'Den rebelske fugl' og medredaktør af 'Hjerne & seksualitet' samt medskaber af dokumentarfilmen 'Følelserne er de samme'.